

متن پرسش

سلام علیکم: مطلبی چند وقتیست ذهنم رو مشغول کرده و دغدغه ذهنی ام شده و من رو به فکر واداشته. آیا می‌توان گفت «تاریخ» صرفاً همین جنگها و انتقال قدرت بین پادشاهان و تاسیس سلسله‌ها و به تعبیری آن تاریخ مرسوم نیست که ما تا کنون در اغلب کتب تاریخی دیدیم. غالباً این نوع کتب تاریخی، تمرکز بر سلسله‌ها و مراکز قدرت و یا حتی در بعد اجتماعی، بیشتر متمرکز بر تاثیر سلسله‌ها در بین مردم است و گویی روح و فلسفه اصیل تاریخی را در تاریخ‌نگاری‌های ویژه معاصر کمتر می‌بینیم. به عقیده‌ام، روح تاریخ فراتر از این حوادث است و حتی خود این تاریخ‌راهی برای توحید و خداشناسی است که اگر ملتی با تحول و تغییر، اراده و عملش را با سنت‌ها و تدابیر الهی هماهنگ کند و آنها را در این جهت تنظیم کند، بصیرت تاریخی می‌یابد و این روح ماورای تک تک این حوادث است. نمی‌دانم، اما حسی به من می‌گوید واقعاً روحی در این حوادث سریان و جریان دارد فراتر از انتقال قدرت بین دو پادشاه یا جنگ بین دو کشور و خیلی حوادث از این دست.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: نگاه تاریخی به موضوعات، غیر از دانستن وقایع تاریخی است. به همین جهت قرآن ما را دعوت به سیر تاریخی در جغرافیای زمین می‌کند تا در صحنه‌ها، اراده‌های الهی را به تماشا بنشینیم، آن‌جا که می‌فرماید: «أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ □ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ □ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ» آیا در زمین سیر نکردند تا ببینند که عاقبت کار پیشینیانشان (چون قوم عاد و ثمود) چه شد؟ در صورتی که از اینها بسیار تواناتر بودند و بیش از اینها در زمین کشتزار ساختند و کاخ و عمارت برافراشتند و پیامبرانشان با آیات و معجزات برای (هدایت) آنان آمدند (لیکن چون نپذیرفتند همه به کیفر کفر هلاک شدند). و خدا درباره آنها هیچ ستم نکرد بلکه آنها خود در حق خویش ستم می‌کردند. موفق باشید